

Politikai napilap.
Megjelenik (vasárnap és
ünneppnap kivételével)
mindennap délután
4 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:
Via Stefano 4.
Telefon sz.: 770
Száma 4 fillér,
Aldéken 8 fillér.

FIUMEI HIRLAP

Előfizetési ár:
Helyben hához hordva
Egy hónapra . . . 1 k. 20 fill.
Negyedévre . . . 3 k. 60 fill.
Vidéken, postai szétkü-
désrel:
Egy hónapra . . . 1 k. 80 fill.
Negyedévre . . . 5 k. 60 fill.
Hirdetési díj: Egy 6 ha-
sábos nonpareille sor 60
fillér. Hivatalos hirdeté-
sek egy sor 1 kor.

A kamarilla diadala.

Tegnap déli két órakor a *Fiumei Hirlap* ezt a táviratot kapta Bécsből:

Király egykor fogadta Andrássyt. Kijelentette, hogy a koalíció előterjesztéséhez nem járul hozzá. Andrássy ötkor visszautazik.

A nemzetet tehát megint felrugták!

A császár kijelentette Andrássynak, hogy még a koalíció előterjesztéséhez sem járul hozzá. Nem tudjuk, mi volt a koalíció, vagyis a vezérőlbizottság előterjesztése. Titokban készült s nem kötötték senki orrára. A »siker« érdekében. Helyes. Azt gondoljuk azonban, ha az előterjesztés az egész nemzet tudtával történik, a »siker« semmivel sem lett volna kisebb, mint a milyen lett. De annyit vaktában is kitalálhatunk, hogy a koalíció vezérőlbizottsága nagyjában szem előtt tarthatta azt a programot az előterjesztés megszerkesztésénél, amelyre az egész nemzet előtt kötelezte magát. Legfeljebb csak itt-ott óhajtott engedni. Ezt legjobban a »siker« bizonyítja: ő felsége kegyes mosoly kíséretében ismételtén kiebrudalta a magyar politikusokat, jó meggyőződésükből eredő béketervezetükkel egyetemben.

Nos, hát ezt megérdemeltük. Mihelyt Bécsből csak némileg enyhé szellőt éreznek, a loyális hábpolitikusok, nyomban rózsaszinben látják még a bakacsint is, melylyel a mai kormány s a régi Bécs be akarja vonni a magyar alkotmány egészen holttá vert tetemét. A bécsi lakaj egy nyájas mosolya elfeledteté velük mindazon megszegyenítéseket, melyeknek pirja még arcukon ég. Oda borulnak a hatalmas ur számolya elé, ki, mint a hajós, aki az oceán közepén elvesztette iránytűjét, úgylátszik, végkép eltévedt az uralkodónak nyújtott s az annak járó jogok között; s mások szemével nézve, mások elméjével gondolkodva, nemcsak a nemzet, de a saját maga uralkodóházának hajóját is a Scyllák és a charybdisek közé sodortatja.

Ettől a veszedelemtől pedig megóvni a nemzetet nem azzal lehet, hogy engedékeny magatartásunkkal igazat adjunk annak a rosszmájú politikának, melyet velünk szemben nyíltan folytat a királyt övező kamarilla. Rég le-tűnt az az idő, mikor még elhit-tük, hogy a loyális segít rajtunk. Negyedfél századja volt ez ma-gyar politika, s vele mindenkor mi huzzuk a rövidebbet. A loyali-tás ma már nem erény ebben az országban, egy gondolkozó ember előtt se. Hanem gyávaság, vagy

alacsony hízélgés, ami nem ma-gyarhoz illik. A király adja meg a nemzet jogát; a nemzet respek-tálja a király jogát: s ne kívánjon a nemzet bókot a királytól, s a király ne követeljen hízélgést a nemzetől. *Do ut des.* Ez a prog-ram. Ez az elv. Ez a törvény. Ha élni hagyysz: élni hagylak, de ha megbántasz, nekem is van öklöm.

A király személye szent és sért-hetetlen, ha a törvények varázs-ingéből nem vetkőzik ki. Mint a lovag, kinek teste is csak addig sebezhetetlen, amíg a páncél bor-ritja. A magyar azonban lovagias. Nem használja fel azon véletlen alkalmat, hogy a páncélját levettét lovagot megtámadja hirtelen. A magyar politikus is, midőn még mindig a törvény béke olajágával zarándokol fel Bécsbe, jól látja, hogy a törvény ama varázsingét eltűntették valahova. De nem akarja még észrevenni s magát is a nemzetet is abba az álomba ringatja, mely még mutatja az el-földelt alkotmány délibábját.

Szóval, a délibábnál tartunk. Mindenben. A hol nincs már semmi, ráfognak, hogy ott még igenis van valami. Így el akarjuk hitetni, hogy Bécseszel még okosan is lehet beszélni. Pedig dehog-Okosan csak azzal lehet beszélni akinek esze van. Vagy, aki jóin-dulatu. Bécs pedig rosszindulatu. Mégis oly hangon beszél vele a magyar koalíció, mintha annak az érdekszövetkezetnek volna némi jóindulata mi irántunk.

A koalíció eredeti nemzeti köve-telése kevés. Ezt a keveset is még azzal csökkentette, hogy ab-ból a kevésből is enged. Ez a hosszú sikertelenség nyitja. Határolják körül a követelményeket egyszer s mindenkorra s ne alku-dozzanak, melylyel álláspontjuk ingadozó talaját árulják el Bécs előtt. Magyarországon magyarok az urak. Nem Beck-kek, Pitreichek s Kristófok. Az abszolutizmus pedig már nem riasztja a nem-zetet. Nehezebb időkben volt ab-ban része, mint a mai. Ha pedig kenyértörésre kerül a dolog, ab-ban az esetben kettő már egészen bizonyos.

Az egyik, hogy nem a magyar lesz kenyértörő; a másik pedig, hogy nem mi leszünk, kik betört fejfel hagyjuk el a kenyértörés színterét.

A magyar-horvát-dalmát tanács-kozás Fiumében. Az e hó 19-én megtartandó fiumei konferencián a horvátországi és dalmáciai dele-gátusok között két szerb is lesz és pedig egy horvátországi és egy dalmáciai szerb delegátus. A hor-

vát-dalmát delegáltak vezetője dr. *Cingria*, Ragusa polgármestere és a dalmáciai tartománygyűlés hor-vát pártjának elnöke. A dalmát lapok e tanácskozást roppant nagy-fontosságúnak tekintik és cikkeik-ben különösen azokat a nagy ér-dekeket hangoztatják, a mely a magyarokat és a horvátokat a dal-mata tengerparthoz fűzi.

Lettere dalla città.

Giovedì p. v. avremo la *Veglia bianca* una splendido serata, che si organizza dalla *Società degli amici d'Infanzia* a beneficio dei suoi protetti, i bambini, specie malatici, deboli, malcalzati, malnutriti, delle famiglie povere abitanti a Fiume.

Non ripeterò il mio modesto plauso alla filantropica idea che diede impulso all'organizzazione della festa, al cui successo s'ado-perano con elettissimo impegno tanti fiori di grazia ed i gentilezza. La preziosissima cooperazione delle dame e delle donzelle, che sentono quanto sia nobile e bello il tergere le lagrime ai sofferenti specie ai poveri piccini, le vittime più colpite dalla miseria o dai vizi dei genitori, sarà fattore principale di un risultato che porrà la società in grado di realizzare i suoi in-tenti umanitari, in tutta la loro molteplicità, in tutta la possibile estensione.

Quella sera vedremo l'affasci-nante spettacolo di un'alleanza santissima di cuori ansiosi di dare sollievo a chi soffre, allo scopo su-periore ad ogni elogio di togliere vittime alla falce della morte e assicurare al paese cittadini sani e forti, condizione imprescindibile della sua prosperità.

Ma io spero, ne ho anzi la più consolante fiducia, che la festa della filantropia così squisitamente ca-valeresca, la festa degli animi buoni e generosi, dell'unione con-corde nel più santo dei propositi, cementerà la pace e la concordia e la concordia tra i fratelli di questa terra eletta, che tutti anima del vivissimo desiderio di vederla ognor più sviluppata, bella, prospera.

Al bando il patriottismo esclu-sivista; tutti hanno diritto di amare il proprio paese, tutti quello di avere criteri propri a giudicare del modo migliore e più opportuno di portarlo alla meta cui è chia-mato. Necessaria e bella la di-scussione sulle vie da seguirsi per raggiungere cotesta meta de-sideratissima generalmente; neces-saria, bella anche la lotta costante, energica pel trionfo dei disegni che si considerano più adatti all'uopo; ma dev'essere lotta leale, fra cavalieri concorrenti tutti in vario modo a rendere onore e omaggio alla bella e cara dama del loro cuore: la patria.

Fino a prova contraria, ogni com-battente dev'essere creduto sincero, quindi degno di rispetto. E' infame iniquità insinuare sospetti, vitupe-rare, diffamare un uomo per la sola ragione ch'egli non combatte nel nostro campo. E' presunzione scioccamente orgogliosa il crederci

dotati di un'attitudine esclusiva ad amare il proprio paese, a conoscere le vie ch'esso deve seguire, per assicurare la prosperità; più ridicolo ancora prescrivere, e proscrivere tutti coloro i quali credono ad una via debba essere preferita una altra.

Chi stolto e iniquo, adoperando ignobili mezzi, vuole l'ostracismo di tutti coloro che non la pensano a modo suo, non vuole no la prosperità della patria, ma è eviden-temente guidato da egoismo e am-bizione.

E' inutile predicare concordia e pace, e lavorare con imperturbata costanza a distruggere la pace e la concordia. Chi vuole la pace e la concordia, rispetta le opinioni altrui, si adopera anche, se non le crede buone, a fare si che sieno mutate, combattendole, facendone spassionata analisi e dimostrandone la inopportunità, col rendere chiare le non buone conseguenze che por-terebbe la loro realizzazione. Ma non aggredisce le persone senza pietà, per la sola ragione che esse non pensano, non agiscono come lui vuole, come a lui piace.

Ungheresi e fiumani gareggiano di amore all'Ungheria, a Fiume.

Chi così dice, pure così sente, si unisca ai fratelli e lavori con essi al bene indivisibile dell'una e dell'altra.

A magyarországi szocialisták.

— Egy bizalmas beszámoló. —

A budapesti rendőrfőkapitány minden évben bizalmas jelentést szokott tenni a belügyminiszterhez a magyarországi szocializmus állapotáról.

Ez a jelentés a tavalyi esztendőről most készült el s érdekesebb adatait itt foglaljuk össze:

A *szocialdemokrata párt* idejének nagy részét a gazdasági és szakszervezeti mozgalmak foglalták le, de a mellett se mulasztotta el, hogy az aktuális politikai eseményeket a maga javára igye-kezzék kamatoztatni agitációs gyűlésein. Első gyűlését a póttartalékosok behívása ellen tartották. Néhány nap mulva az az ankét foglalkoztatta, amelyet a mi-niszterelnök hívott össze az általános vá-lasztói jog reformjának dolgában. He-vesen agitáltak a szocialisták a belügy-miniszternek rendelete ellen, amelyben megtiltja, hogy bizonyos helyeken tudomásul vegyék a népgyűlések bejelenté-sét. A szocialisták erre száznál több he-lyen gyűlést jelentettek be az egyesü-lési és gyűlekezési jog ügyében és több városban, főképp Budapesten utcai tün-tetést is rendeztek. Heteken át agitált a párt az élelmiszer- és lakásuzsora ellen s még jelentékenyebb akciója volt az, amelyet a szakegyesületek felfüggesztése miatt indított.

A november 18-iki hirhadt parlamenti határozat után a függetlenségi párt re-mélte, hogy a kormány ellen való közös akcióra megyeri a szocialistákat, de ezek csak úgy akartak vele tartani, ha határozott ígéretet kapnak, hogy Kos-suthék a parlamenti harcot egyedül a választójog ellenében szüntetik be. A tárgyalás sikertelen volt s azután a füg-getlenségi és a kormány ellen, amely-nek folyamán az egyik ellenfél a később

megjelent Kristóffy vezetésével megnyerte őket. Egész sereg gyűlés volt a választójog és a képviselőválasztások ügyében, de utóbbiakon nem tudott a nemzetközi szocialisták pártja pozitív eredményt elérni.

A rendőrségi jelentésnek negyedrészeit foglalja le a szocialdemokraták háromnapos kongresszusáról szóló beszámoló. Itt döntötték el, hogy a Népszavából napilapot csinálnak. Fontos határozatokat hoztak a földmivelő-mozgalom ügyében is. A kongresszus legfőbb követelése az általános választójog volt.

Általában a párt számeraja mintegy negyven százalékkal erősödött, a nagyobb, iparúzó városokban a földmivelő nép között azonban még mindig nem tudtak eszméi gyökeret verni.

Az újjászervezett szocialista párt a jelentés évében Budapesten alig fejtett ki nyilvános akciót. Itt tulajdonképpen csak a pártvezetőség székel, de hívei nincsenek. Ezért a vidéki agitációra tette a főszűrt a földmivelők között szerzett sok hívet.

Összesen 162 nyilvános gyűlést és értekezletet tartottak. Hetven képviselőjelöltet is állítottak és az országos választáson mandátumhoz is jutottak.

A független szocialista párt hanyatlásnak indult a 1904. év vége felé «szerves» párt jellegét — mint a rendőrség mondja — egészen el is veszítette. Csak négy kisebb helyen — leginkább Gyomán — maradt meg a szervezete, de már sehol sincs meg hívei között az egyetértés.

A szakszervezkedési mozgalom nagyon élénk volt. A szocialdemokrata párt ebben is tevékeny részt vett. Nagy súlyt tett a szocialdemokrata párt az államasuti munkások szervezésére s ezen a téren volt is sikere.

A horvát és szlavonorsági munkásmozgalomról is beszámol a rendőrségi jelentés. Szerém vármegye három községének lakói ismerkedtek meg először a szocialista eszmékkel az ingyen kiosztott «Narodne Rees» lap révén. Több helyen titkos éjjeli összejöveteleket tartottak, aminek következtében egész sereg embert szigorúan megbüntettek. Szocialista mozgalom kezdődött még Eszéken, ahol rohamosan erősödik. A horvátok között sok akadályba ütközik a szocializmus terjesztése s eddig nincs is számbavehető tábora.

Külön terjedelmes részben szól a rendőrség a pártsajtóról, a népgyűlésekről és a megtorló eljárásról. A «Népszava», az anyapárt közlönye, hetenkint háromszor jelent meg 1905 őszéig, amikor napilappá fejlődött. Melléklete volt csütörtökön a német «Volkswille». Egy-egy szerb és tót, két román lapja van a pártnak, hat városban pedig kisebb magyar újságja. Szaklapja ötvennél több van. Az újjászervezettek főalapja a «Szabad Szó». Ennek is van német, román és tót orgánuma.

A szocialista sajtótermékek közül a «Népszavát» tizenhatszor kobozták el, a «Narodne Rees»-et tizenhatszor, az «Adeverul»-t tizszer. Lefoglaltak még egy sereg hirdetményt és röpiratot.

Az év folyamán összesen százhatvan-ezer példány szocialista füzet és ötven ezer példány röpirat jelent meg.

Budapesten a rendőrségnél 495 munkásgyűlést jelentettek be. Két gyűlést a rendőrség betiltott, ötöt a hatósági biztos feloszlott, negyvenhárom pedig érdeklődés hiányában nem tartottak meg. Vidéken hatszáznál több gyűlést tartottak.

Kihágási büntetéssel hatszáznál több szocialistát sújtottak. A büntető bíróság a fővárosban tizenhárom, vidéken huszonkét szocialistát ítélte el.

Il giudizio di un forestiere.

A tarpare le ali di certi burbanzosi mosconi, pubblichiamo alcuni brani di una lettera che un giornalista veneziano e corrispon-

dente del *Don Chisciotte* di Roma diresse al proprietario della *Voce del Popolo* e che questi si guardò bene dal portare alla pubblicità:

Finme, 31/1/903.

Egregio Direttore e collega,

Scusatemi se mi permetto di entrare in una questione che esorbita dalle attribuzioni — le chiamerò così — di un viaggiatore. Ma anche in viaggio — e lo sapete pur voi — un giornalista non può spogliarsi così perfettamente della sua personalità, da restare indifferente al fatto di cronaca che si svolge sotto i suoi occhi.

Io sono a Fiume al Grand Hôtel Europa da martedì 23 e ne partirò sabato, sicché ho potuto seguire in tutte le sue fasi la tragicommedia tra il deputato Zanella ed il *Fiumei Hirlap*; ma non avrei preso la penna in mano se oggi non mi fosse saltato sott'occhio l'invito alla dimostrazione.

Ma è proprio vero? Come! In luogo di un invito del deputato agli elettori per spiegare la sua condotta, gli elettori, ad occhi chiusi, fanno invece una dimostrazione al deputato?

Capisco che il deputato fu tralupinato, e per bene, più che dagli avversari, dai suoi due padrini, i quali per firmare un verbale come quello pubblicato dal *Fiumei Hirlap* devono essere due semplici, molto semplici, oppure . . . cercatela voi la frase per classificarli.

E dopo un tale verbale, che arbitrariamente, così su due piedi ammette la enormità di una partita d'armi fra un deputato ed un giornalista, si arriva con una faccia fresca superiore, a parlo di una buffonata, uno scontro senza conseguenze.

Un tale attacca Tizio sino a farlo smuovere e gli nega la partita d'onore, perché Tizio si dimostrò corbellino e perché i di lui padrini furono due . . . e gli accorda soltanto una partita d'armi, così, in via eccezionale e di favore, e Tizio, invece di imporre delle condizioni serie e sanguinose, si accontenta a perpe- trare una pagliacciata, di cui tutti ridono!

Ah! questo è troppo; e se ne parlo, gli è perché in giro si vocifera che i frustini adoperati erano sciabole italiane. Può darsi che lo fossero in origine, ma certo le consumarono limandone il filo per renderle inoffensive.

La dimostrazione annunciata, caro collega, non sanerà la questione, anzi in-crudelirà come lo fecero quegli articoli tra la *Voce del popolo* ed il *Fiumei Hirlap*, ambidue invitantisi con la tartarea tromba alla soirée delle 9 l'uno per mostrare le figurine, l'altro per squadrare i non squalificati.

Non vi dispiaccia la mia franchezza ed accettate il consiglio: fate che questa sera l'onore Zanella parli ai suoi elettori ed amici in forma eletta e superiore.

Con particolare stima,

Al sig. Direttore

del giornale «La Voce del Popolo»

Finme.

Eccovi o Signori dimostranti il giudizio di un imparziale sul fatto eroico in cui il vostro idolo cimentò la preziosa sua esistenza ed in pari tempo la più bella satira che mai si potesse fare sullo spettacolo scandaloso, inaudito, da Voi inscenato la sera del 31 gennaio a. c.

Saremmo poi infinitamente curiosi di sentire quale opinione quale concetto si sarà formato il corrispondente del *Chisciotte* del deputato di Fiume in seguito al discorso da questi pronunciato ai suoi elettori ed amici.

Giurabacco! tale opinione tale concetto devono essere addirittura strabilianti, giacché il deputato ha realmente seguito il suo consiglio e da quel vero gentiluomo che è discendente da magnanimi lombi,

parlò diffatti in forma eletta e superiore.

Oh! povera Fiume, come i tuoi grandi uomini, come le spiccate tue personalità, ti rendono ridicola di faccia ai forestieri!

Csábítás a — nyomorba.

A magyar délvidek megyéi napról-napra jobban engednek a kivándorlási csábításnak. Ha a falvakban az ember végig megy, látja, hogy egész házsorok lakatlanok, belakotva a kutak, bezárva a házak. A lakók Amerikában küzdik keserves harcukat a napi kenyérért. Csodálatos pedig, hogy a délvideki kivándorlók majdnem mind módosak, földjei vannak, két keze munkáján bőven megkereshetné napi kenyérért, ha nem engedne azon csábító, ígérgető levelekre, amelyekkel a *leküismeretlen hajóstársaságok* a népet elárasztják.

A kivándorlók kitudomás szerint nem a kulturális nivón álló részeit felé igyekeznek Amerikának, hanem Brazília felé, melyről a lentnevezett társaságok paradicsomot zengenek az együgyű népnek.

Például mit ígér a The Atlantic Express, melynek hajói Rotterdamból indulnak s leveleit a 40-50000 forintnyi vagyonnal bíróknak is megküldeni.

Brazília déli részének klímája mérsékelt és egészséges és az európai kivándorlók letelepedésére igen alkalmas, felsorolja terményeit, jó utait stb.

Mindezekből persze csak annyi igaz, hogy a spanyol tulajdonosok fariendáin szépen tenyésznek a hasznos növények, de a mi vasutait, utait stb. illeti, ellenkezőjét bizonyíthatják azon dunántúli nyomorba jutott kivándorlók, kiket az Adria hajói, *Szell* kormánya alatt ingyen transportáltak hazra s akik szólhatnak a The Atlantic szemészédett hazugságairól.

Mert ez a nyomorult hajóstársaság sok minden mást is ígér, így első sorban is ötven koronáért hajlandó egy embert podgyászszal elszállítani, azon föltétellel, ha földmivelő s ha családijával együtt kivándorol. »A brazilai kormány gondoskodik a szerszámokról, építési anyagról, deszkát elelmi szert ad első időben, vetőmagot s orvosi segínyt ingyen. Azonkívül csekély áron, előleg fizetése nélkül, hosszú résztörlesztésre kap földet a kivándorló.»

Talán külön nem is kell hangsúlyozni, hogy ez mind valótlán hazugság, a mit legjobban bizonyít az olasz kormány rendelete. Ugyanis az olasz kormány hét-nyolc évvel ezelőtt már megtiltotta a Braziliába való kivándorlást.

Azokat a dunántúli kivándorlókat, kiket a kormány hazaszállított, szintén ilyen ravasz módon csalják ki, lakhelyül nyomorult néger viskót kaptak, szétosztották őket különböző fariendákra s a tulajdonos szerint szabott áron kellett nekik dolgozniok. Táplálékul kukoricaszertet kaptak, a klímát nem bírták ki s végül mindenféle lázas betegségben szenvedtek.

Ilyen hát az a hazugságok által paradicsom kertté varázsolt Brazília. A hatóságnak kötelessége, hogy a Braziliába kivándorlásra csábító ügynökökkel szemben erélyesen fellépjenek, különösen a délvideken, a hol ez a mánia szerencsétlenségünkre nagyon is kiterjedt. *Nyomor vár Braziliában a kivándorlóra*, nem aranyhegy!

— Tüntetés az általános választói jogért. A fiumei szocialisták a nemrég lezajlott trieszti, budapesti és bécsi mintára nagy tüntetést szándékoznak rendezni az általános választói jogért. A tüntetés oly nagyarányú lesz, hogy az nap valószínűleg szünetelni fog az összes munka. Hogy mely napon lesz a tüntetés az még nin-

esen végleg megállapítva, de mint a *Fiumei Hirlap* tudósítójának egészen biztos forrásból megtudni sikerült, sajnos valószínűleg akkor, mikor *Kossuth* Ferenc és a koalíció többi vezetői Fiumében lesznek, hogy a horvátokkal és dalmatákkal tanácskozzanak. Remélhetőleg a tüntetés meg fog maradni a politikai véleménynyilvánítás korlátai között, s nem fog egy *Kossuth* ellenes demonstrációvá elfajulni. A tüntetés rendezésére valószínűleg a napokban itt járt szocialista fővezérek adták meg az impulzust.

Kirakat verseny.

Eszmének jó és dicséretes volt a farsangi ünnepély rendező bizottságtól, hogy programjába vette a kirakatversenyt. A farsang az utcákon mutatja legvidámabb képét, s a szépen kivilágított s kiállított ablakok, üzleti kirakatok a hozzá való keretet adják meg. Egyéb célból is helyénvaló az ily verseny. Mindenesetre többet ér a számárfuttatásnál. Itt nagyon számba jön az izlés, s mert a kirakat: reklám, hü képet nyújt a fiumei kereskedők életrealóságáról is.

Az a kérdés már most, hogy az izlésünket mennyire elégitette ki ez a verseny, s mennyire felelt meg annak a mértéknek, melylyel Fiume kereskedői világának életrealóságát mértük a verseny előtt.

Nos, sajnáljuk, a dicséretet, amit szívesen jegyeztünk elő: nem adhatjuk ki. A kirakatrendezésben Fiume kereskedelmi világa nagyon mögötte jár annak az izlésnek, ügyességnek, léleményességnek, melylyel egyéb nagyobb városok kereskedői bírnak, Semmi új, semmi meglepő, de a mi legnagyobb baj: semmi izlés nem volt a tegnap este szépen kivilágított üzleti ablakok kiállításában. Nem mondjuk azért hogy kár volt a versenyt megtartani. Az helyes volt. A gyöngesség leleplezése is haszonnal jár. Azt elrejtteni, hasonlatos a betegség eltitkolásához, mely súlyosítja a bajt.

A tegnap esti kirakatok nem tartalmaztak semmi újat. A közepesség színvonalán levő üzleti ablakok még az első rendű helyeket foglalták le. A hét-köznap: izlés, vagyis inkább az izléstelenség azonban mindenütt megvolt. Talán csak ott nem, hol nem díszítettek, hol nem akartak versenyezni. De ezek is csak énn k köszönhetik ezt a kétes sikert. A hatás nyitját mindenütt a kirakatok kivilágításában, színes szalagok, bokrétaák telerakásában kerestek. Szóval, a színhatás primitív eszköze vitte a vezérszerepet.

Hítvány, *osztrák árak* silány kiállítását láttuk tegnap este. Szomorú kép tárult elénk, midőn belenézünk azokba a kirakatokba. A világ elé az árucikkék színéjéjét szokta tenni a kereskedő. S a tegnap kiállított iparcikkék nagyon megcségyenítő vallomást tettek a ki nem állított árukról is; s az az izlés, amelylyel a közönséget elé állították, a legrosszabb bizonyítványt állította ki Fiume kereskedelmi izléséről.

S ha még azt is feljegyezzük, hogy a korszón tolongó tömegnek nagyon, de nagyon tetszett ez a kirakatverseny, akkor kijelentjük egyuttal azt is, hogy Fiume izlése sem követel meg többet, mint amennyi tegnap kielégítette látszólag az igényeit.

A kiállítás *reggeli* képe mutatja meg, mennyire tartalmatlan volt az egész verseny. A lámpafény hiányzik s a kirakatok szürkése, izléstelensége maradt meg egyedül.

HIREK.

— **Farsangi Naptár.** Február 6. A szálloda alkalmaitak egyesületének fiumei fiókja által rendezendő **Nagy jégünnepély a bálteremben**, az Európa szállodában. (Kezdete 9 órákor.)

Február 10. A »Fiumei M. A. V. Altiszti Kör« zártkörű táncestélye, a Deák szállodában. (Kezdete 8 órákor.)

Február 10. A Casino patriotico nagy bálja a Casino helyiségeiben. (Kezdete 9 órákor.)

Február 11. Nagy álarcos elit bál a Communale színházban. (Kezdete 9 órákor.)

Február 17. A 79. számú Jellachich ezred tisztái táncoszeneska az Európa szállodában. (Kezdete 8 1/2 órákor.)

Február 18. Harmadik »Veglionemascherato« a Communale színházban. (Kezdete 9 órákor.)

Február 24. Második nagy bál a Casino patriotico helyiségeiben. (Kezdete 8 1/2 órákor.)

Február 25. Nagy jelmez gyermek bál a Communale színházban délután 3 órákor, este negyedik nagy Veglionemascherato. (Kezdete 9 1/2 órákor.)

Február 27. Utolsó nagy Veglionemascherato a Communale színházban.

Február 8. »Veglia bianca« a Communale színházban (Kezdete 9 órákor)

Február 8. Második »Kolo« a Narodna citaonciában. (Kezdete 8 1/2 órákor.)

Február 10. Asztalosok bálja a Fenice színházban. (Kezdete 9 órákor.)

Február 11. A »Sloga« egyesület bálja a Deák szállodában. (Kezdete 8 1/2 órákor.)

— **Nevetesz betegek.** Károly román király veszedelmes megbetegedett és állapota a tegnapi nap folyamán rosszabbra fordult, úgy hogy Orrhens dr. bécsi egyetemi tanárt táviratilag hívták le. A király állapotáról az orvosok naponta többször adnak ki jelentést. Az utolsó bulletin azt mondják, hogy a király egy idő óta értágulásban szenved. — **Resad** herceg, török trónörökös szelhdés érte. Resad herceg a szultán legidősebb fivérére jelenleg 61 éves, aki V. Mohammed néven jönne trónra. Trónöröklése azonban nem bizonyos, mert Abdul Hamid szultán az ő legkedvesebb gyermekét, Burhan eddint óhajta utódául. — **Vaszary** Kolos bibornok hercegprimás állapotában tegnap sem állott be változás. Az éjszakát nyugtalanul töltötte, reggelre azonban jobban lett és szívesen fogyasztotta el a levesét.

A „Sloga“ bálja. Kedves horvát testvéreink, nemes barátaink, mint a mult években, az idén is kivesszük részüket a farsang mulatságaiból. A »Sloga« fiumei horvát társaság táncestélyt rendez február 11-én a Deák-szálló nagy termében. **Ružić** urhölgy patronátusa alatt. A lényes táncestélyen a 79-ik gyalog ezred zenekara húzza a talp alá valót. Beléptidij személynként egy korona, családjegy három korona, kezdete fél kilenc órákor. — Reméljük, hogy magyar-horvát barátságot ez a vigasság is csak még jobban megerősíti Fiumében úgy hogy sok magyar jelenik meg e táncestélyen.

A rendezőség a bálra a következő meghívót bocsátotta ki:

Obrtničko-radničko podporno društvo »Sloga« na Rieci priredjuje dne 11. veljače 1906. u dvorani »Hotel Deák« na Rieci Plesnu Zabavu pod pokroviteljstvom milostive gđe Ružić na koju se Vaše p. n. gospodstvo sa cijenjenom obitelji najuljudnije pozivlje. Čist prihod namijenjen je bolesničkoj zakladi. Ulazina po osobi 1 kruna, za obitelj 3 kruna, Preplate primaju se sa zahvalnošću, Sudjeluje vojnička glasha 79. pješ pukovnije grofa Jelačića. Početak točno u 8 i pol sati. Odbor.

— **L'esposizione di Fiume.** Malgrado i fiocchi di neve, che, data la profonda oscurità del cielo, parevano forieri di bufera, poichè poco dopo era scoppiata la nostra bora nella sua maggiore violenza, gran folla si raccolse ieri al corso a vedere la esposizione delle vetrine. Invero d'ammirare c'era ben poco; l'esposizione riuscì in genere una imitazione delle e-

sposizioni simili di Trieste. Non ci fu dato di vedere nulla che accennasse alle condizioni del paese; che avesse motivo ungherese, italiano o croato. Contuttociò la folla pareva divertirsi assai e la animazione ed il brio durarono costanti, accresciuti specialmente dalla lotta strenua colle serpentine ed i coriandoli. Il comitato di i pubbl ci festeggiamenti non può contare un successo. Il giuri aggiudicò il primo premio al negozio di mobili Hertmann e figlio, il secondo al negozio di maniffature Prohaska. Ottennero il diploma d'onore: Krainz e Mateljan maniffature, Lustig macelleria, Senekowitsch salone di fiori, quindi Miksic e Raganzini e M. Weiss entrambi maniffature.

— **Olaszok üldözése Amerikában.** Sant-Angeló olasz munkás ezeltől hat évvel vándorolt be az országba, s eleinte szorgalmasan külte haza családjának a pénzt, utóbb elhatározta, hogy egész családját kihozatja. Felesége két gyermekével együtt szerencsésen meg is érkezett Newyorkba, az asszony hamarosan viszontlátta az urát, a gyermekét azonban, állítólagos szembajuk miatt visszatartották Elise-Islandon. Azóta már két hónap telt el s az anyának még nem sikerült visszanyerni gyermekeit [Tegnap aztán szomorú hírt érkezett a szülőkhöz. Egyik gyermekük, a fiú, váratlanul elhalt s már el is temették. A lesújtott szülők azonban másik gyermekükben sem lelhetik meg a vigaszt, mert a bevándorlási hatóság másik gyermeküket, a 9 éves leánykát, könyörtelem nélkül deportálja. Az olaszok közt nagy felháborodást keltett az eset, mert általános a meggyőződés, hogy a hatóság az olaszokkal szemben még a jelenlegi szigorú törvényeket is túlságba viszi.

— **Egy heti kivándorlás.** A newyorki »Bevándorló« most érkezett száma írja: A mult héten végre-valahára nem ment fel ezekre a magyarországi bevándorlók száma. S a mult heti bevándorlás még kisebb lett volna, ha a »Hamburg« és a »La Savoy« hajóknak nem kellett volna nagy viharokkal megküzdeniök és így még az előző héten beérkezettek volna. Mindössze nyolcszázharman jöttek ide Magyarországból a mult héten.

— **Professzor és preceptor.** Fiume városának lejárt képviselője következetesen a neve mellé biggyeszti a hangzatos és tetszetős »professzor« jelzőt. Azt sem tudja sem ő, sem »banda civica«-ja, mely folyton professzor urazza, hogy tulajdonképen kinek dukál ez a titulus. Megmagyarázzuk nekik díjmentesen. Professzornak Magyarországon az egyetemi tanárokat hívják, vagy azon tanfőriakat, kiknek legalább egyetemi képesítésük van. A képviselő urnak pedig csupán népiskolai tanítói oklevele van, melyhez még megszerezte a **polgári iskolai tanítói bizonyítványt.** E szerint nem a professzor, hanem csak a preceptor titulus járhat e nagystilű férfiaknak. Vagy jó magyarsággal: **iskolamester.** A professzor címhez annyi neki a jussa, mint a mennyi Lebaudy Jakabnak a »zaharai császár«-hoz. Egyébként még némi szerénységet bizonyít Zanella urban, hogy csak professzorrá nevezte ki magát ő, kit már minap Vio podestával egyetemben illistrissimonak, tehát főhercegnek megtett a »banda civica«.

— **Harmadik álarcos veglione.** Tegnap este volt a Communale színházban a harmadik nagy álarcos bál. Az álarcos hölgyek és úrak ezuttal még többen vettek részt mint az első és második alkalommal, úgy hogy bizony az óriási teremben alig alig lehetett táncolni szünóra előtt. A páholyok, különösen a földszinti és első emeletiek, szintén megteltek. A városi páholyban ott volt dr. Vio polgármester családjával és vendégeivel. A táncokat **Celebini** táncztanító rendezte, szokott modorában, a zenekart pedig **Sperber** karmester dirigálta. Reggel négy óráig tartott a tánczás a vid párok még sokáig láthatók voltak azután is az utcákon és kávéházakban.

— **A reggeli lapok hírei.** A dán király temetése. Kopenhágából jelentik, hogy Keresztély királyt a roeskildei családi sírboltban fogják eltemetni. Alexandra angol királyné, az elhunyt király leánya Kopenhágába érkezett, ugyszintén György görög király is elutazott Athenből a temetésre. **Goluchovszki a spanyol király rokona.** Battenberg Ena hercegnkisasszonnyal csaknem egyidejűleg a fivére, Sándor herceg is házasodni készül. Menyasszonya Marguerite Murat hercegnkisasszony. Marguerite hercegnkisasszony a huszapik évében jár. Völegénye csak öt évvel idősebb nála és csak egygyel idősebb Alfonz spanyol király jegyese-nél. Sándor herceg az angol haditengerészet tisztje és fényes pályának néz eléje, Marguerite hercegnkisasszony unokahuga Goluchovszki gróf külügyminiszter feleségének s így Goluchovszki most sógorságba jut a spanyolok királyával — **Töltés csuszás.** A barcs-pakráci vonal Sirác és Pakrác állomásai között töltéscsuszamlás miatt a teherforgalmat körülbelül 3 napra be kellett szüntetni. A személy-, podgyász- és gyorsáru-forgalmat a csuszamlás helyén történő átszállással, illetve áthordással tartják fenn. — **Robbanás egy Lloyd hajón.** Trapezunból jelentik, hogy az osztrák Lloyd-társaság **Venus** nevű gőzösén, mely egy idő óta a levantei járatokat újból megkezdte, tűz támadt és a hajó petróleumtartálya felrobbant. Három matróz és egy fűtő súlyosan megsebesült. — **Izgatás az olasz hadseregben.** A ráduai 13-as számú gyalogezred kaszárnyájában igen sok hadsereg-ellenes és forradalmi iratot találtak. Egy Pellegrini nevű altisztet letartóztattak, az ezredet pedig összpontosították. A többi ezredeknél is szigorú vizsgálatot indítottak.

Távirat és telefon.

A visszautasított békejobb.

— Távirati jelentések. —

Bécszet a góg, a lenézés, a kicsinylés, az elbizakodottság és a hatalmi elvakultság, mint már annyiszor, most ismét arra vitte, hogy a magyar nemzetnek feljebb nyújtott békejobbát visszautasította. Sokat elfelejtett már a magyar, sok pofont szóltanul eltűrt, de ez a mostani, úgy hisszük, az utolsó lesz. A becsületesen nyújtott békejobbot visszautasították, az óriási felelősség ő reájuk hárul. A magyar nemzet és vezérei mindent elkövettek, hogy a békés kiegyenlítést lehetővé tegyék, elmentek a legvégső határig az engedékenységben. Visszautasították őket. A nemzetet megrugták. Ám ők lássák a következményeket. »Magyarország a bécsi hatalomra nézve mostantól kezdve sem az erő, hanem a gyengeség forrása«, jól mondja a fővárosi sajtó. Az abszolutizmus nem Magyarországot, de a monarchiát és az olyan hülye módon erőltetett nagyhatalmi ábrándot fogja izzé-porrá törni. Itt van végre az ideje, hogy a közép-kori hűbérrendszer ellen a népek sorkozzanak az egyenlőség és szabadság zászlaja alá. Meg kell adni mindent a népeknek, hogy egységes és erős legyen Bécs ellen. A magyarok Istene több mint egy évezreden át vezette s tette nagygyá e nemzetet, ezután sem fogja elhagyni. Csak tartson egyszer már össze. A bécsi körök hitvány eljárásáról értesüléseink a következők:

Budapest, febr. 5.

A koalíció vezérlőbizottsága a királynak küldött válaszában elment az engedékenység legvégső határáig. Hogy az áldatlan viszonyoknak véget vesse, lemondtak arról, a mi miatt tulajdonképen két év óta folyik a küzdelem, **elajították a magyar vezényszó követelését**

s ennek fejében csak azt kívánták, hogy az önálló vámtérület mielőbbi felállítására és a kereskedelmi szerződések megkötésére szabad kezet nyerjenek. Azonban Bécsben újabb befolyások érvényesültek, katonai és főhercegi körökben. Különösen **Ferenc Ferdinánd** trónörökös ellenezte a fenti engedelmények megadását. Pedig a vezérbizottság válasza a bécsi józan és a külföldi nem befolyásolt politikai körökben nagy feltűnést keltett. Nem számítottak ilyen mérsékletre, hanem azt hitték, hogy a koalíció vezérbizottsága kereken vissza fogja utasítani a király propositióit, ami aztán indokolhatta volna a külföld előtt a nyílt abszolutizmus életbeléptetését. Az abszolutizmusét, melynek első lépése gyanánt fel akarták függeszteni az **egyesülési-, gyülekezési- és sajtószabadságot.**

Budapest, febr. 5.

Andrássy Gyula gróf pénteki kihallgatásán bejelentette a királynak, hogy a vezényleti nyelv dolgában a **kilences bizottság ismert álláspontjára helyezkedett**, amely szerint a királynak jogában áll az egész hadsereg kiegészítő részét képező magyar hadsereg vezényleti és szolgálati nyelvét az 1867. XII. t. c. 11. szakaszában elismert alkotmányos fejedelmi jogai alapján meghatározni. A vezérbizottság tehát ezt a kérdést csakugyan **kikapcsolta** a kormányalkítás feltételei közül. **A hadsereg jelvényei, zászló és a katonai bíráskodás kérdésének lényegében a koalíció és a korona viselőjének kívánságai fedik egymást**, de a részletkérdések tekintetében vannak a differenciák. A pontozatok közül fölemlíthetjük a közös pénzügyminiszteriumnak Budapestre helyezése dolgában való kívánságot és a külügyi képviselőt rendezését.

Budapest, febr. 5.

A **F. H.** tudósítójának sikerült hiteles helyen betekintést szerezni úgy a **király üzenetéről**, mint a **koalíció választásáról.**

A királynak Andrássy gróftól hozott **üzenete** ezen pontokat tartalmazta:

1. A koalíció azonnal vegye át a **kormányt.**

2. A **hadseregben** sürgetett reformok a kilences bizottság javaslata alapján léptetnek életbe, illetőleg valósíttatnak meg.

3. A koalíció, illetve kormány szankcionálja a Németországgal parlamenten kívül kötött **kereskedelmi szerződést**, mert annak ratifikálására a király Berlinben kötelező ígéretet tett.

4. A **belügyek** terén az új kormánynak teljesen szabad kezet ad a király.

E fölött a királyi üzenet fellet a koalíció, illetve a vezérlőbizottság két napi tanácskozás után **egyhangúlag** azt határozta, hogy bár a koalíció ez alapon nem vállalkozik, de az üzenetet **mereven nem szabad**

viisszautasítani, már csak azért sem, mert belőle látható a felség őszinte békülő hajlama.

Felmerült ez órákban amater is, hogy a koalált pártok **67-es elemei vállalkoznak kormányt**, melyet aztán a nagy függetlenségi párt támogatna. Ezt a tervet azonban elejtették, mert ily 67-es hormány rászorulna a régi szabadelvű párt s ezzel a régi korrupt rendszer, mely ellen pedig az egész harc indult, visszakísértene s a közélet megtisztítása ép úgy kisiklanék az új kormány kezéből is, mint a hogyan kisiklott Széll Kálmán aerája alatt is, épp a régi liberális párt gazdasági miatt. A függetlenségi párt tehát, nem engedvén a nemzetet csöbörből-vederbe jutni, ily kormányt nem támogathatna, miért is az eszme, rögtön felvetésekor, meg is halt.

A koalíció válasza pedig e pontokat tartalmazta:

1. A koalíció kész a kormányt elvállalni, de
2. a koalíció, illetve a vezrlőbizottság ragaszkodik a királyhoz küldött feliratához kiköti, hogy arra ő felsége, az új kormány meghallgatásával, kielégítő leiratot intézzen a nemzet törvényes képviselőéhez, a parlamenthez.

A koalíció őszintén óhajtja a kibékülést s ugyanezt a hajlamot loyálishan feltételezi a király felől is. Am hogy a király őszintén békés hajlandósága felől a nemzet is meggyőzősék, erre nézve elmaradhatatlan, hogy az új kormány által hozandó „engedmények“ a magyar nemzetet megnyugtassák és kiengeszteljék. (Lásd mult pénteki vezető cikkét a *Fiumei Hirlap*-nak. Szerk.) E nélkül tudniillik nem állhat be a kölcsönös kiengesztelődés, tehát a tartós béke sem. A koalíció hozzájárul e szempont által indítatva még a német kereskedelmi szerződéshez is, am kiköti, hogy tekintettel fennálló törvényeinkre, ezt a szerződést már Magyarország, mint Ausztriától különálló fél saját autonóm vámtarifája alapján kösse meg Németországgal, Ausztriával pedig szabad kereskedelmi alapon szintén külön szerződjenk.

4. Az új kormány a **valutarendezést** azonnal köteles legyen befejezni s rögtön felállítsa az **önálló magyar nemzeti bankot**.

5. A koalíció a király eddigi vonakodásából, a mit a nemzet katonai követelményeivel szemben tanusított, azt véleményezi, hogy ő felsége azért vonakodott e követelések teljesítésétől, mert azt hiszi, hogy e követelések mögött nem áll egységesen az egész magyar nemzet. Hogy tehát a koalíció

meggyőzze a királyt a nemzetnek e téren kompakt állásfoglalásáról, a nemzet újabb hivatalos döntéséig (az új választásokig tudniillik) **e kérdések tárgyalását és megoldását hajlandó felfüggeszteni**, viszont azonban kiköti, hogy a korona is függeszse fel „hadsereg-fejlesztési“ új követeléseit érje be egyidőre a rendes ujonckontingens és rendes hadibudget megajánlásával. Az új kormány aztán rögtön **választásokat rendelne el**, kizárólag azért, hogy a katonai követelések felől a nemzet újra nyilatkozthassék s komoly sürgetésüket hivatalosan is újra oszttentálhassa a király előtt. **Az új választások a legszélesebb választójogi kiterjesztéssel** ejtettének meg. Ha ő felsége ehhez nem járulna, a koalíció kénytelen lenne úgy értelmezni a helyzetet, hogy **a király a katonai kérdések terén egyáltalán nem akarja elismerni a nemzet beleszólási jogát**, a mi pedig csonka államiságot, vagy legalább is csonka alkotmányosságot jelentene és ezt a törvénytelen felfogást a koalíció, kormányvállalkozásával, semmiképp sem szentesíthetné.

6. A ház feloszlata előtt megköveteli a koalíció, hogy a jelen törvénytelen és alkotmánytörő állapot helyett minden vonalon módot nyujtson a korona a törvényes rend in integrum restitúciójának. E végből kiköti, hogy a törvényes nemzeti ellenállásukért üldözött, sőt elcsapott autonóm **tisztségviselők** állásaikba visszahelyeztessenek, a törvénytelenül kinevezettek elmozdításának, a magyar törvények hézagai, mik miatt mindez a turbulens állapot beállhatott, kipótoltassanak, s legelső sorban szigoruan körülírassék a **király felségjoga a képviselőház elnapolása és feloszlata körül**.

Ez volt a király üzenete s ez volt rá a válasz. Higgadtan átnézve a kettőt, lehetetlen, hogy meg ne hajoljunk a — válasz előtt. A koalíció sine ira et studio állott szóba a félrevezetett királylyal, iparkodott nemzete megnyugtataésért **egész a nemzeti megalázkodás határáig is elmenni**, de még így is felrugták Bécsben, jelöl, hogy ott eszük ágában sem volt egy tisztességes béke, csak a gögös unbedingte Unterwerfung császári hatalom szava küldte az üzenetet is, dohta el a békejebbet is. Ók lássák, mikor nyulik újra feljűk ez a békejebb!

Az új olasz külügyminiszter.

Róma, febr. 5. Nagy feltűnést kelt, hogy **Sonnino**, a kit a király már végleg megbízott a kabinet-alakítással, a külügyminiszteri tár-

cát **Guicciardininak** szánta. Guicciardini eddig a radikális párthoz tartozott s a magyar-osztrák monarchia s a hármasszövetség ellen tartott beszédei még saját pártjánál is bizalmatlanságot keltettek iránta. A «Tribuna» ennek dacára megnyugtat, hogy a külügyminiszteriumban az új regime alatt is az eddigi politika fog uralkodni.

Orosz kegyetlenkedések.

Lodz, febr. 5. Egy gyalogos katonacsapat a veszthelyre kísért 17 fiatalembert, kiket forradalmárság miatt halálra ítéltek. Utközben az ifjak bemenekültek egy házba, melynek kapuja a rendőri tilalom ellenére nyitva volt. A katonák utánok rohantak s az udvaron **mind a tizenhetet agyonlőtték**.

A kamarilla.

Bécs, febr. 5. **Ierenc Ferdinánd** trónörökös tegnap a király «válasz» átadása előtt, a külügyminiszteriumba hajtatott s háromnegyed óráig tárgyalt **Goluchowskival**.

A szerb vámhaború.

Budapest, febr. 5. Belgrádban egész bizonyosra veszik, hogy a monarchia a Szerbia között keletkezett vámhaború **még ma megszűnik**. Ez ügyben több szerb delegátus Bécsbe utazott.

A nagyvilágból.

Ötvenegy évig a kórággyon. Az angliai Putney város közkörházában 1854-ben fevtettek egy miss Relse nevű beleget, aki akkor huszonkilencéves volt s a nyakizmok és a lábak és karok benu-lásában szenvedett. Orvosai azt hitték, hogy legfeljebb néhány hónapig élhet, de alaposan tévedtek, mert a miss csak most, nyolcvanéves korában halt meg s nem is tulajdonképeni baja, hanem végegyengülés következtében. Ötvenegy évig feküdt a kórággyon, amelynek a béna kisa-szony eltartása körülbelül hetven ezer koronájába került. 1857. óta egy másik béna asszony is él így a kórággyon s mások negyven év óta is ott tespednek az élet szeretetével.

Képromboló városatyák. Caudebec-les-Elbeuf francia városkának községtanácsa nemrég titkosan elhatározta, hogy lebontatja a városnak 1866-ban épült, művészi kálváriáját. Szép esőndben vállalkozót kerestek, aki elhordassa az építményt. Ilyenre azonban nem akadtak, mert a környék minden vállalkozója megbotránkozva utasította vissza az ajánlatot; a vandálmusra nem akadt vállalkozó. A városatyák kétségbeesésükben arra szánták el magukat, hogy **maguk hordják el a köpítményt**. s tegnapelőtt a városka lakosságának nem kis mulatságára felvonult a tizenkét köpcös vár sáta, csakánnyal, ásóval fölfegyverkezve és n kiállott a rombolásnak. Előbb a felső köveket lazították meg, azután kötelet kötöttek a kökereszt köré s azt ledöntötték; erre az alapzat széthordásához láttak. A városka lakói egy ideig csak elmulltak az izzadó város tyákon, de aztán mindinkább elfogta őket a felháborodás; az esetnek csakhamar a környéken is hire terjedt s estére csapatostól jöttek a városkába a szomszédos falvak lakosai. Az éjszaka azután zajos tüntetésekkel telt el, aminek a városatyák ablakai adták meg az arát. A városatyák eljárásában vallás háborítást látnak a városka lakosai, amiben van is valami. A képromboló urak tudniillik a francia államnak az egyháztól való elszakadása tárgyában hozott törvényre hivatkoznak. Ez a törvény egyebek közt megtiltja azt, hogy a középületeken, vagy emlékeken valási vallási jelvények helyeztessenek el. Ez a tilalom azonban csak a jövőre vonatkozik. Caudebec-les-Elbeufban a kedélyek ingerültsége akkora, hogy katonasággal kellett a várost megszállatni.

Becsületrend asszonyok. A francia közoktatásiügyi miniszternek elhatározásából ritka kitüntetésben lett része egy asszonynak, aki életének nagy munkájával busásan szerzett erre érdemeket. A kitüntetett asszonyt **Massieu Izabellának** hívják és egyike a legkivalóbb francia

felfedezőknek. Ismételten bejárta Aziát, Afrikát és utjának eredményeiről vaskos kötetben számolt be. Ezekért az érdemeiért most a becsületrend lovagjává nevezték ki.

Zár alá vett iskolahajó. New-Yorkból jelentik, hogy a galvestoni vambatóságok az «Erzsébet» német iskolahajót további intézkedésig zár alá helyezték. Az intézkedésnek az oka, hogy a hajóról óriási mennyiségű elvámolatlan árut, főleg szeszt csempészték a szárazföldre, ami ő a hajó tisztjenek okvetlen tudniok kellett. Még mielőtt elrendelték volna a zárlatot, 300 üveg bort csempészték ki a hajóról. A dolog annyival is inkább kínos, mert az «Erzsébet» hajót megérkezésekor nagyon szivesen fogadták a galvestoni kikő öben.

Közgazdaság.

A kikötő tavaszi forgalma. Fiume kikötőbe tengeren érkezett áruk mennyisége az 1905. év december hónapban 281.161 métermázsát és 93 darabot, az elszállítottaké pedig 893.800 métermázsát és 7 darabot tett. Az 1905. évben Fiume kikötőbe érkezett áruk mennyisége 6.080.480 métermázsát és 9869 darabot, az onnan elszállított áruk mennyisége pedig 7.795.330 métermázsát és 1234 darabot tett. A behozatal az előző évhez képest mintegy 604.000 métermázsával, a kivitel pedig körülbelül 282.000 métermázsával emelkedett. Az 1905. évben az előző évhez képest a narancs buza, bors, nyerskő és kénkovand behozatala csökkent, míg a többi áruknál a behozatal mennyisége emelkedett: magánál a tengerinél csaknem 810.000 métermázsával volt az emelkedés. Emelkedett még a nyers müfa, ásványiszén és pirszén, szuperfoszfát stb. behozatala is. A kivitelnél az 1905. évben a nyers cukor 168.000, a liszt 155.000 a burgonya 45.000, a nyers müfa kiviteli mennyisége pedig 124.000 métermázsával volt kisebb, mint 1904-ben. Ezt a csökkenést azonban ellensúlyozta az a nagy emelkedés, mely a homok és kristálycukor, tengeri, donga, fűrészelt faáru, magnesit, fin mitott ásványolaj stb. kivitelénél mutatkozik.

Magyarország és Ausztria kereskedelmi forgalma. Az Ausztria és Magyarország közötti forgalom osztrák statisztikai kimutatás szerint az 1905. évben a behozatal Magyarországból 969.4 és a kivitel Magyarországra 990.7 millió koronát tett ki. A kereskedelmi mérleg aktívuma tehát Ausztria részére 21.8 millió korona az előző év 80.90 millió korona passzívumával szemben.

TŐZSDE.

Budapesti gabona tőzsde. — (Budapest, Febr. 5.)

Búza áprilisra 16.78—16.80 K.
Búza októberre 16.74—16.76 „
Rozs áprilisra 13.76—13.78 „
Zab áprilisra 14.82—14.84 „
Tengeri májusra 13.82—13.84 „
„ júliusra 13.98—13.90 „

Készárúüzlet menete: 5 fillérrel olcsóbb áron elkelt 6.000 mu. buza; rozs, tengeri csendes, zab változatlan.

Budapesti délitőzsde. — (Budapest febr. 5.) A lanyha irányzat nem folytatódott. Nyugodt. A forgalom élénk maradt. Helyi piac tartott.

Osztrák hitel 674.—, 974.75, Magyar hitel 791.50, 793.—, Koronajáradék 96.35 —, Osztrák Magyar Államvasút 669.50, 670.—, Rimamurány 537.—, 539.—, Leszámítoló és Pénzváltóbank 508.50, 509.50, Salgótarjáni közsén-bánya 626.— 627.—, Villamos városi vasut 325.—, 326.—, Villamos közuti vasut 592.—, 594.50, Hazai-Bank 199.75, —, Jelzáll ghitelbank 510.50 511.—, Pesti Magyar Kereskedelmi bank —, —, Adria —, —, Magyar Kereskedelmi rtg —, —, Drasche 546.—, 550.— Északmagyaror-zagi közsénbánya —, —, «Scklick» félegyár 336.—, 338.— Déli vasut 127.25128 — Danubius —, —, Fiumei rizshántoló —, —, Magyar Aszfalt 405.—, —, Ganzgyár 2150.—, —

Dijbiztosításokért fizettek: helnapra 3—4 K, nyolc napra 6—8 K, február végére 16—18 koronát.

Bécsi értéktőzsde. — (Wien febr. 5. Osztr. hitelrészvény 674.25 Magy. hitelrészvény 792.—, Osztr. államvasut 670.25 Déli vasut 127.25, Alpési bányarészvény 534.—, Májusi járadék 115.— Magyar koronajáradék —, Márka készpénzre, —, Márka Ultimora 117.46, Rimamurányi 538.—, Török sorsjegy 150.70 Koronajáradék —, Elbavölgyi vasut —, —, Anglo bank —, Union bank —, Länder bank —.

Bécsi gabonatőzsde. Wien febr. 5. Vételkedv ma nem volt. A magyarországi hírek az árak nem váltak. A tulajdonosok ragaszkodtak a teli ár-khoz.

Mohovich Emidio nyomád